

УДК 636.36.082
© 2013

**О.М. КРИЛОВА,
О.М. СМОРОЧИНСЬКИЙ,
В.В. РОЖКОВ,
О.В. СЕВЕРОВ,**
кандидати
сільськогосподарських наук

**М'ЯСНА ПРОДУКТИВНІСТЬ
ОВЕЦЬ ТАВРІЙСЬКОГО
ВНУТРІШНЬОПОРОДНОГО
ТИПУ АСКАНІЙСЬКОЇ
ТОНКОРУННОЇ ПОРОДИ**

*Херсонський агроуніверситет–
Дніпропетровський агроуніверситет*

Наведено результати досліджень особливостей формування м'ясної продуктивності за відгодівлі молодняку таврійського внутрішньопородного типу асканійської тонкорунної породи. Обговорюються показники забійних якостей, морфологічного та сортового складу туш баранини.

На сучасному етапі розвитку тваринництва України важливим напрямом підвищення рівня рентабельності галузі вівчарства є організація виробництва баранини. Однією з найбільш вагомих умов одержання високоякісної баранини є організація відгодівлі овець, а також урахування впливу таких факторів, як порода, стать, вік і вгодованість тварин на початку відгодівлі.

При виробництві баранини переважають два основні напрями отримання молоді баранини: інтенсивна відгодівля ягнят до 5–6-місячного віку з досягненням живої маси 40–45 кг; відгодівля до живої маси 50–55 кг у 8–11-місячному віці [1]. Багатьма науковими дослідженнями встановлено, що молодняк овець характеризується високою інтенсивністю приросту живої маси, особливо в період підсисного вирощування. У старшому віці інтенсивність росту тварин поступово знижується. Показники дещо змінюються і від впливу генотипових та паратипових факторів [2, 3].

При проведенні досліджень з формування м'ясної продуктивності овець таврійського внутрішньопородного типу асканійської тонкорунної породи виходили з недостатньої вивченості теоретичних і практичних аспектів. **Метою досліджень** у цьому напрямку було вивчення м'ясних якостей нових австралізованих ліній 224, 369, 1577 таврійського внутрішньопородного типу.

Матеріал і методика досліджень. Ріст і розвиток молодняку овець вивчали за показниками живої маси, середньодобових та відносних приростів, яку визначали індивідуальним зважуванням овець на час народження, у 4-

7- та 9-місячному віці. М'ясну продуктивність встановлювали під час контрольного забою овець у віці 9 місяців по 3 голови від кожної досліджуваної групи. Для тварин всіх груп застосовували оптимізований 12-годинний режим передзабійної витримки. Контрольний забій проводили за методикою ВІТ (1978). Категорію вгодованості, морфологічний та сортовий склад туш овець вивчали відповідно до вимог нормативних документів. Одержаний цифровий матеріал обробляли з використанням типових програм "Статистика-5".

Результати досліджень та їх обговорення. Господарсько-біологічні особливості тварин формуються під впливом спадковості та умов зовнішнього середовища. Зазначимо, що вівці асканійської тонкорунної породи характеризуються високим показником м'ясної продуктивності.

На початку дослідів 4-місячні ярки всіх трьох груп мали достатньо високу живу масу – 27,07–27,45 кг. У віці 9 місяців вівці ліній 224 мали вірогідну різницю порівняно з ровесницями ліній 369 і 1577 (таблиця).

За передзабійною живою масою перевага тварин була 3,3 і 1,8 кг, або 10,4 і 5,3 %; забійною масою – 3,4 та 2,2 кг, або 25,5 і 15,6 %; масою туші – 3,2 та 2,0 кг, або 25,6 і 15,2 %; забійному виходу – 13,6 і 9,7 % ($P>0,99$; $P>0,95$). Туші дослідного молодняку ліній 224 мали компакту форму, добре виражену м'ясоувисність мускулатури, характерну для овець таврійського типу асканійської тонкорунної породи, та були віднесені до першої категорії. Середня жива маса туш – 16,88 кг.

М'ясна продуктивність овець та сортовий і морфологічний склад напівтуші баранини

Показник	Лінія		
	224	369	1577
М'ясна продуктивність			
Кількість голів	3	3	3
Передзабійна жива маса, кг	35,27**	31,92	33,47
Забійна маса, кг	16,88***	13,45	14,59
Маса туші, кг	15,70***	12,50	13,63
Маса внутрішнього жиру, кг	1,18	0,95	0,96
Забійний вихід, %	47,86***	42,14	43,59
Сортівий і морфологічний склад напівтуші баранини			
Маса напівтуш, кг	7,21**	5,96	6,87
Відруби: 1 сорт, кг/%	5,46/75,82*	4,29/73,20	4,80/69,87
2 сорт, %	15,92	16,45	18,30
3 сорт, %	8,21	10,25	11,90
Маса м'якоті, %	73,51	71,30	69,87
Коефіцієнт м'якості	2,77	2,48	2,32
Площа "м'язового вічка", см ²	23,25	20,50	19,50

Зовнішній полив жиру на всіх тушах був рівномірним, але в тушах лінії 224 відмічено найбільший вміст жирового поливу, що перевищував показники ліній 369 і 1577 на 24,2 і 22,9 % відповідно, що обумовило кращу вгодваність туш баранини. Важливим показником м'ясної продуктивності овець вважають морфологічний склад туш баранини. Товарна цінність туш залежить також від співвідношення відрубів баранини за сортами (таблиця).

Порівняльний аналіз сортового складу напівтуш баранини показав, що молодняк лінії 224 мав найбільший вихід відрубів першого сорту (75,82 %) порівняно з цим показником у ровесниць ліній 369 і 1577 відповідно на 3,5 та 8,5 % ($P>0,95$; $P>0,99$).

Маса м'якоті в тушках овець була на рівні 4,25–5,30 кг. Тут теж перевага зареєстрована

по лінії 224 на 24,7 і 10,4 %. Найбільшою була і площа "м'язового вічка" у ярк лінії 224, що відповідає високому забійному виходу по цій лінії та коефіцієнту м'якості.

Отже, аналізуючи сортовий склад напівтуш, зазначимо, що в овець нових австралізованих ліній добрі м'ясні якості. Молодняк лінії 224 характеризується підвищеними якісними і кількісними показниками м'ясної продуктивності.

На перспективу удосконалення продуктивності таврійського внутрішньопородного типу асканійської тонкорунної породи овець пропонується вести з максимальним використанням у селекції нових ліній та ефективних внутрішньолінійних поєднань, а саме: підвищення живої маси – внутрішньолінійний підбір в лінії 1577; підвищення м'ясних якостей – внутрішньолінійний підбір в лінії 224.

Бібліографія

1. Шуваєв В.Т. Генетические оценки разведения овец / В.Т. Шуваєв // Породы и породообразовательные процессы в животноводстве: сб. научн. тр. – К., 1989. – С. 73–80.

2. Даниленко Г.К. Таврійський внутрішньопородний тип асканійських тонкорунних овець / Г.К. Даниленко, П.Т. Куценко // Вівчарство: між-

від. темат. наук. зб. – К.: Урожай, 1995. – Вип. 28. – С. 9–18.

3. Туринський В.М. Формування конкурентоспроможності галузі в Україні / В.М. Туринський // Наук. вироб. бюл. "Селекція". – К., 1997. – № 4. – С. 168–169.

Рецензент – доктор сільськогосподарських наук, професор **Б.О. Вовченко**